

BÖLÜM 2

Ayak ve Ayak Bileği Fizik Muayenesi

Hakan AKGÜN¹, Murat POLAT²

GİRİŞ

Ayak ve ayak bileği vücudun dikkatli bir fizik muayene ile kolayca erişebilen kısımlarıdır. Ayak ve ayak bileği, lokomotor sistemin önemli bir bileşeni olmakla birlikte sistemik hastalıkların ayak ve ayak bileğinde oluşturacağı muayene bulguları göz ardı edilmemelidir. Dikkatli bir fizik muayene ile metabolik, vasküler, nörolojik birçok sistemik hastalıklara ait bulgular tespit edilebilir.

Ayak ve ayak bileği muayenesini değerlendirirken anatomik ve fonksiyonel varyasyonlar mutlaka akılda tutulmalı, karşılaştırma gerekliliği halinde kontralateral alt ekstremitte ile yapılması önerilir. Fizik muayene belli bir sistematik ve sıra dahilinde yapılmalıdır. Yeterli bir öykü alındıktan sonra inspeksiyon, palpasyon ve son olarak manipülatif ortopedik testlerle muayene sonlandırılmalıdır.

Hastaların şort, etek veya bol pantolon giymesi bacak ve dizlerin kolayca görülebilmesi için faydalıdır. Muayene alanı önden ve arkadan yürüyüş ve duruş gözlemine izin vermelidir. Hastanın muayene odasına girmesiyle kolayca yürüyüşü değerlendirilebilir. Ayakta yapılan muayene ile ekstremitteye ait dizilim kusurları belirlenebilir. Fizik muayenenin büyük bir kısmını oluşturacak olan oturma, supin ve prone pozisyonlardaki muayenesi ile her iki alt ekstremitte rahatlıkla ve detaylı bir şekilde değerlendirilir.

¹ Uzm. Dr., Tatvan Devlet Hastanesi, Ortopedi ve Travmatoloji Kliniği, md.hakanakgun@gmail.com

² Uzm. Dr., Bitlis Devlet Hastanesi, Ortopedi ve Travmatoloji Kliniği, dr.muratpolat90@gmail.com

Duyu muayenesi ilgili dermatomlarda yapılmalıdır. Ayağın lateral sınırı sural sinir tarafından, ayak ve ayak bileğinin mediali safen sinir, plantar bölge; medial ve lateral plantar sinir tarafından, 1.web aralığı derin peroneal sinir tarafından, ayağın diğer geriye kalan dorsumu yüzeysel peroneal sinir tarafından innerve edilir.

Kas ve tendon fonksiyonlarını ağırlı bir ayak ve ayak bileğinde değerlendirmek zor olsa da yine de muayenesi yapılmaya çalışılmalıdır.

SONUÇ

Ayak ve ayak bileği fizik muayenesinde sistematik bir yaklaşım son derece faydalı olacaktır. Vakaların büyük çoğunluğunda titiz ve dikkatli bir öykü alınması, uygun bir fizik muayene yapılması ve belirtilen yardımcı tanısal işlemlerin kullanılmasıyla kesin bir tanıya ulaşılabilir. Topografik anatominin iyi bilinmesi fizik muayeneyi oldukça kolaylaştıracaktır.

KAYNAKLAR

1. Shibata Y, Nishi G, Masegi A, et al. Stress test and anatomical study of the lateral collateral ligaments of the ankle. *Nihon Seikeigeka Gakkai Zasshi*. 1986 Jun;60(6):611-22.
2. Larkins LW, Baker RT, Baker JG. Physical Examination of the Ankle: A Review of the Original Orthopedic Special Test Description and Scientific Validity of Common Tests for Ankle Examination. *Arch Rehabil Res Clin Transl*. 2020;2(3):100072
3. Isman RE, Inman VT. Anthropometric studies of the human foot and ankle. *Bull Prosthet Res*. 1969;10:97-129.
4. Dishan Singh. Nils Silfverskiöld (1888–1957) and gastrocnemius contracture. *Foot and Ankle Surgery*. 2013;19:135-138.
5. Giordano CP, Koval KJ. Treatment of fracture blisters: a prospective study of 53 cases. *J Orthopaed Trauma*.1995;9:171–176, 1995.
6. Yim GH, Hardwicke JT. The Evolution and Interpretation of the Gustilo and Anderson Classification. *J Bone JointSurgAm*. 2018 Dec 19;100(24):e152.